

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8CoCsp/12/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119203367
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3119203367.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Legerskej a členiek senátu Mgr. Ivany Šlesarovej a JUDr. Ivety Sopkovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. kpt. J. XX/X, J. O., o zaplatenie 4.103,58 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 28Csp/39/2019-107 zo dňa 21. februára 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd p o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá čo do nároku na úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 96,38 Eur od 02.04.2019 do zaplatenia.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá čo do nároku na úroky 8,90 % ročne zo sumy 4.103,58 Eur od 02.04.2019 do zaplatenia m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi aj úrok 8,90 % ročne zo sumy 4.103,58 Eur od 02.04.2019 do zaplatenia, najviac do sumy 1.145,41 Eur, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku o trovách konania m e n í tak, že žalobcovi p r i z n á v a proti žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.103,58 Eur, úrok vo výške 96,38 Eur a úrok z omeškania vo výške 1,20 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.103,58 Eur od 02.04.2019 do zaplatenia a poplatok za poistenie vo výške 3,58 Eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol a výrokom III. žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 86 %.

1.2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 13.02.2017 úverovú zmluvu č. XXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver v sume 5.000 Eur, pričom žalobca uviedol, že zmluva má všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva bola uzatvorená elektronicky prostredníctvom Internet bankingu. Úver sa žalovaná zaviazala splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach s dohodnutým úrokom, celý úver bola povinná splatiť do 27.01.2025. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaná porušila zmluvné povinnosti, a preto žalobca výzvou na predčasné splatenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 01.04.2019, a to po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatenia upomienkou zo dňa 28.01.2019. Pohľadávka ku dňu zosplatenia pozostávala z istiny

4.103,58 Eur (poskytnutý úver 5000 Eur - úhrady na istinu 896,42 Eur), úrokov 96,38 Eur (dohodnutý úrok, ktorý mala žalovaná splatiť v rámci anuitných splátok úveru do predčasného zosplatenia), úrokov z omeškania 1,20 Eur (úroky z omeškania z jednotlivých splátok), poplatkov vo výške 60 Eur, ktoré si žalobca neuplatňuje, poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 3,58 Eur. Po zosplatení úveru žalovaná nevykonala žiadnu úhradu. Žalobca poukázal na rozhodnutia viacerých súdov a na to, že mu patrí úrok z omeškania aj zo zmluvných úrokov a tiež na to, že mu patrí aj zmluvný úrok z úveru, a to aj po zosplatení úveru, keďže nárok naň mu trvá až do vrátenia peňažných prostriedkov. Úrok z úveru je nárok, na ktorý nemá omeškanie dlžníka žiaden vplyv, pričom pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok na úroky z úveru, ako aj na úroky z omeškania. Úprava úrokov z omeškania, ako aj úprava úrokov z úveru je podporná (má dispozitívny charakter), a preto je rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Svojou dohodou môžu rôzne kombinovať uplatnenie oboch inštitútov. V právnych predpisoch podľa žalobcu nemá oporu názor, podľa ktorého po zosplatení úveru už veriteľovi neprislúcha právo na úroky z úveru. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že žalobca vo vyjadrení na výzvu súdu zo dňa 13.05.2019 uviedol, že trvá na svojej žalobe v plnom rozsahu. Uviedol, že má za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatení. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 497, § 261 ods. 3 písm. d) Obchod. zák., § 1 ods. 1, 2, § 2 písm. d), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 9, § 517 ods. 1, 2 Obč. zák. v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z. Konštatoval, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá zmluva o úvere vo výške 5.000 Eur, čím medzi nimi vznikol právny vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka v spojení so zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov, nakoľko podľa § 52 a nasl. Obč. zák. je táto zmluva spotrebiteľskou zmluvou. Súd prvej inštancie zistil, že zmluva obsahuje všetky náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 z.č. 129/2010 Z.z. Žalovaná sa k žalobe nevyjadřila, nespochybnila tvrdenia žalobcu, že vyčerpala úver vo výške 5.000 Eur, ani tvrdenia o tom, že úver splatila len čiastočne, keď uhradila celkovo iba sumu 1.703,93 Eur, ani tvrdenia o omeškaní so splácaním splátok úveru. Žalovaná po vyčerpaní úveru uhradila celkovo sumu 1.703,93 Eur, z čoho suma 768,13 Eur bola započítaná na úrok, suma 896,42 Eur na istinu a suma 39,38 Eur na poistné. Výsledná nezaplatená istina ku dňu predčasného zosplatenia úveru tak predstavovala sumu 4.103,58 Eur. Po zosplatení úveru žalovaná nevykonala žiadnu úhradu. Žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou splátky splatnej dňa 27.12.2018 (táto bola uhradená v časti), a splátok splatných dňa 28.01.2019, 27.02.2019, 27.03.2019 (tieto neboli uhradené vôbec), a teda omeškanie presahovalo 3 mesiace. V dôsledku porušenia povinnosti splácať splátky úveru riadne a včas, vzniklo žalobcovi právo žiadať splatenie celého úveru v zmysle bodu 2.9 a 2.10 Obchodných podmienok pre úvery občanom v súlade s § 565 Obč. zák.. Žalobca podľa § 53 ods. 9 Obč. zák. pred uplatnením tohto práva žalovanej adresoval upomienku zo dňa 28.01.2019 s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Následne toto právo žalobca uplatnil oznámením zo dňa 01.04.2019 a vyzval žalovanú na zaplatenie celého zostatku úveru. Z predložených prehľadov splácania a prepočtov zmluvných úrokov a úrokov z omeškania vyplynulo, že dlh na istine predstavuje sumu 4.103,58 Eur, keď žalovaná vyčerpala istinu 5.000 Eur, ale uhradila na ňu iba sumu 896,42 Eur. Do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru dlh na úrokoch predstavoval sumu 96,38 Eur a dlh na úrokoch z omeškania 1,20 Eur, dlh na poplatkoch na poistné 3,58 Eur (2x1,79 Eur), pričom tieto boli vyčísľované v správnych sadzbach. Riadne úroky z úveru boli účtované zo splátok istiny úveru v sadzbe 8,90% ročne dohodnutej v úverovej zmluve až do vyhlásenia predčasnej splatnosti. Úroky z omeškania boli účtované v sadzbe 5 % ročne podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., a to až do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vždy zo splátok, s ktorých úhradou bol žalovaný v omeškaní. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca riadne a dostatočne preukázal výšku dlžných súm - dlžnej istiny a kapitalizovaných úrokov z úveru a úrokov z omeškania, poplatkov za poistné predloženými listinami a prepočtami, a keďže nebolo preukázané, že by žalovaná istinu v sume 4.103,58 Eur, úroky v sume 96,38 Eur, úroky z omeškania v sume 1,20 Eur a poplatky za poistné v sume 3,58 Eur uhradila, a to čo i len čiastočne, v tejto časti žalobe ako skutkovo a právne dôvodnej vyhovel. Z priznanej istiny 4.103,58 Eur priznal súd prvej inštancie žalobcovi aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. Celá istina úveru sa stala splatnou dňa 01.04.2019 a od nasledujúceho dňa, teda od 02.04.2019 je žalovaná v omeškaní s úhradou istiny, preto úroky z omeškania v správnej sadzbe 5 % ročne podľa

nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., boli správne uplatnené od 02.04.2019. Žalobu však považoval za nedôvodnú, a to v časti úrokov z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy kapitalizovaných zmluvných úrokov 96,38 Eur od 02.04.2019 do zaplataenia. Súd prvej inštancie zdôraznil, že podľa judikatúry ustanovenia Obč. zák. ani Obch. zák. neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníka príslušenstvo (úroky z omeškania) pre prípad omeškania

s platením iného príslušenstva pohľadávky, t.j. zmluvných úrokov (Rc 5/2006). Na podklade uvedeného súd preto ustálil, že žalobcovi patria úroky z omeškania iba z istiny a nie

z príslušenstva, t.j. zmluvných úrokov vyčíslených na sumu 96,38 Eur. Ďalej považoval žalobu za nedôvodnú aj v časti úrokov vo výške 8,90 % ročne z istiny 4.103,58 Eur od 02.04.2019 do zaplataenia, teda odo dňa nasledujúceho po dni vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Nestotožnil sa s argumentáciou žalobcu, že tento nárok mu ako veriteľovi patrí až do zaplataenia celej istiny úveru. Úrok z úveru predstavuje cenu, za ktorú veriteľ poskytuje dlžníkovi peňažné prostriedky k dispozícii. Ide v podstate o odplatu za to, že veriteľ sa vzdal dispozície s peňažnými prostriedkami, poskytol ich dlžníkovi a umožnil mu vracať ich

v splátkach. Vyhlásením predčasnej splatnosti veriteľ odopiera dlžníkovi predtým poskytnuté plnenie (požaduje jeho vrátenie), čím sa radikálne mení obsah záväzku. Pokiaľ dlžník už nie je oprávnený disponovať poskytnutými finančnými prostriedkami, neexistuje dôvod, aby sa tieto finančné prostriedky ďalej úročili. Predčasné vrátenie finančných prostriedkov nepredstavuje plnenie pôvodne dohodnutých podmienok čerpania úveru, preto na takto vzniknutý záväzok nemožno aplikovať ani pôvodne dohodnuté dojednanie o úrokoch. Zosplatením úveru nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov. To, že dlžník napriek tomu finančné prostriedky veriteľovi nevráti, je sankcionované inak, úrokmi z omeškania. Pri vyhlásení predčasnej splatnosti úveru si veriteľ musí byť vedomý, že sa vzdáva potenciálneho budúceho zisku z úrokov. Pokiaľ by zákonodarca chcel, aby dlžník platil úroky aj potom, keď už bol povinný vrátiť veriteľovi celú istinu, nepochybne by to výslovne vyjadril. Záver o nepriznaní úrokov po zosplatení úveru označil súd prvej inštancie za logický aj z hľadiska, že v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak

v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvy. Pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpil k tomu, že považoval celý dlh za splatný (tzv. zosplatenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru. S poukazom aj na viaceré rozhodnutia

(bod 35. odôvodnenia rozhodnutia) súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú v časti požadovaných zmluvných úrokov z istiny úveru od 02.04.2019 do zaplataenia zamietol.

O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že úspech žalobcu v súčte ustálil vo výške 4.387,99 Eur, t.j. 93 %- ný úspech žalobcu z celku, pričom úspech žalovanej bol 7 %. Pomer úspechu a neúspechu bol 93 % ku 7 %, žalobca má preto právo na náhradu 86 % trov potrebných na účelné uplatnenie práva, o výške náhrady ktorej bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku v časti vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá

a v súvisiacom výroku o trovách konania (výroky II. a III.), podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu. Mal za to, že má nárok i na úrok z úveru po zosplatení úveru, pričom poukázal na § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, § 13 ods. 3, § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zdôraznil, že úrok z úveru je nárok, na ktorý nemá vplyv omeškание dlžníka ani prípadné zosplatenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzku dlžníka. Výklad prezentovaný súdom prvej inštancie by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľa, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvyhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. Reštriktívne ustanovenia vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30.07.2019 ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 55/1996

a ďalej na rozhodnutia krajských súdov v obdobných veciach podporujúce jeho právny názor. V ďalšej časti odvolania žalobca poukázal na viaceré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky (Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Cdo/113/2018 zo dňa 30.07.2019, Krajského

súdu v Bratislave sp.zn. 3Co/108/2017 zo dňa 29.05.2018, sp.zn. 8Co/206/2018 zo dňa 27.11.2018, Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017, Krajského súdu v Nitre sp.zn. 12Co/116/2017 zo dňa 19.06.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 19Co/143/2017 zo dňa 19.04.2018, sp.zn. 19Co/142/2018 zo dňa 29.05.2019, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 4Cob/62/2007 zo dňa 27.03.2008, Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14Co/542/2016-59 zo dňa 13.06.2017 a ďalšie. K rozhodnutiu súdu prvej inštancie o trovách konania uviedol, že pri výpočte postupoval nesprávne, keď pri určení hodnoty sporu neprihliadal iba na žalovanú istinu. Žalobca žiadal vyhovieť žalobu v celom rozsahu a priznať mu trovy prvoinštančného aj odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov.

5. Podľa § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcu nariaďovať pojednávanie.

6. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá čo do nároku na úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 96,38 Eur od 02.04.2019 do zaplataenia vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP a v napadnutej časti vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá čo do nároku na úroky 8,90 % ročne zo sumy 4.103.58 Eur od 02.04.2019 do zaplataenia, je potrebné ho zmeniť podľa § 388 CSP.

7. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

9. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP).

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

12. Žalobca uplatnil vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom závere súdu prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

13. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

14. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, pričom odvolateľ tento skutkový stav v odvolaní nenapáda.

15. Žalobca v odvolaní namieta právny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého úroky z omeškania nie je možné priznať aj z úrokov, pretože by tak súd priznal príslušenstvo z príslušenstva, čo je v rozpore s § 121 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“).

16. Odvolací súd sa s uvedeným právnym názorom súdu prvej inštancie stotožňuje.

17. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Z uvedeného vyplýva, že Občiansky zákonník jednoznačne rozoznáva úroky a úroky z omeškania. Zmluvnými úrokmi pritom nazývame vopred dohodnutú odplatu za užívanie istiny, ktorá prichádza do úvahy len pri peňažných pohľadávkach. Úroky vo všeobecnosti predstavujú hodnotu peňazí, resp. stratu veriteľa v dôsledku zmeny hodnoty peňazí. Ich výška závisí

v zásade od dohody zmluvných strán. Úroky z omeškania sú majetkovou sankciou za oneskorené splatenie peňažnej pohľadávky. Zákonná definícia príslušenstva pohľadávky, obsiahnutá v § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka platí aj pre obchodné záväzkové vzťahy, vrátane zmluvy o úvere, pričom zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka ani Obchodného zákonníka nemožno vyvodit' právo veriteľa na príslušenstvo z príslušenstva.

18. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na právny názor vyslovený Najvyšším súdom Českej republiky v rozsudku sp.zn. 35Odo/101/2002 zo dňa 24.03.2004, ktorý pre blízkosť vtedajšej právnej úpravy nie je dôvod nezohľadniť. Podľa tohto rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky peňažný záväzkový právny vzťah môže byť buď vzťahom hlavným alebo vedľajším. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu určitej čiastky peňazí. Vedľajším peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká aj akcesorický záväzok úrokový; pretrváva iba povinnosť uhradiť už dospelé úroky. Tým, že včas nezaplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) potom veriteľ nemá preto, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, ani Obchodný ani Občiansky zákonník nezakotvujú majetkovú sankciu pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky. Nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky nemôže plynúť ani z dikcie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, takýto úsudok by totiž bez väzby na § 121 ods.3 Občianskeho zákonníka viedol k záveru, že príslušenstvo z istiny už nie je príslušenstvom pohľadávky, ale novovzniknutou samostatnou pohľadávkou. Branie úrokov z úrokov bolo zapovedané už podľa tradícií rímskeho práva.

19. Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá čo do nároku na úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 78,41 Eur od 15.01.2019 do zaplatenia, potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

20. Žalobca ďalej v odvolaní namietal právny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého právo na riadny úrok z úveru má žalobca iba do zosplatenia istiny úveru. Súd prvej inštancie pritom vychádzal z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo 143/1998, publikovaného pod č R 59/98, podľa ktorého dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 Obchodného zákonníka).

21. Od rozhodnutia súdu prvej inštancie (02.03.2020) však došlo ku kvalitatívnemu posunu v rozhodovaní Najvyššieho súdu SR ako jednej z vyšších súdnych autorít, keď dňa 16.06.2020 bolo vydané uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/42/2020, zaoberajúceho sa priamo otázkou prípustnosti kumulácie úrokov z úveru po jeho predčasnom zosplatení a úrokov z omeškania v obdobnej právnej veci. Najvyšší súd potvrdil, že v rozhodovacej praxi odvolacích súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatení úveru. Najvyšší súd SR pri riešení tejto otázky dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Najvyšší súd vychádzal z toho, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu (ako i v tomto súdenom prípade) je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch), ktorý ale nepokrýva všetky otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, vrátane riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je

v zmysle § 261 ods.6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere §497 a nasledujúce. Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať

(§ 52 ods. 2 OZ). Z ustanovenia § 497 a § 502 ods.1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou

z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch). V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods.1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy

o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatenie je inštitúciou slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 OZ.

22. Vychádzajúc z uvedených záverov najvyššieho súdu, odvolací súd, odkloniac sa v ich svetle od svojej doterajšej rozhodovacej praxe, dospel k záveru, že i v súdnej veci, kde sa žalobca rovnako domáha svojich nárokov titulom zmluvy o úvere zo dňa 13.02.2017, ktorá má charakter zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a zároveň charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zmluvy

o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z., je namieste konštatovať, že pokiaľ žalobca ako veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť daného úveru pre omeškание na strane žalovanej ako dlžníka, patrí mu úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

23. Z obsahu spisu pritom vyplýva, že zmluvou o úvere sa žalovaná zaviazala vrátiť veriteľovi poskytnutú istinu 5.000 Eur s 8,90 % ročným úrokom v 96 splátkach po 73,02 Eur + po 1,79 Eur poistné (t.j. sumu 7.181,76 Eur). Keďže z obsahu zmluvy, prehľadu splácania úveru (č.l. 31 spisu), prepočtu zmluvných úrokov (č.l. 32 pv spisu) vyplýva, že každá dojednaná splátka pozostávala len zo splátky istiny a splátky úroku a poistného, možno vyvodiť, že dojednaný úrok do doby konečnej splatnosti úveru (27.02.2017) predstavoval sumu 2.009,92 Eur.

24. Suma 2.009,92 Eur predstavuje celkový riadny úrok z úveru za celé dohodnuté obdobie (od poskytnutia úveru do dňa splatnosti úveru dňa 27.01.2025. Z tejto sumy po odpočítaní už zaplateného riadneho úroku z úveru vo výške 768,13 Eur a prisúdeného úroku v zmysle rozhodnutia súdom prvej inštancie vo výške 96,38 Eur zostáva ešte zaplatiť na riadnych úrokoch maximálne sumu 1.145,41 Eur, ktorú odvolací súd priznal žalobcovi ako cenu peňazí za poskytnuté finančné prostriedky žalovanej do konca pôvodne dohodnutej doby splatnosti úveru. Veriteľovi (žalobcovi) nepatrí úrok až do úplného zaplatenia istiny, ale iba do termínu konečnej splatnosti úveru, ktorý bol v zmluve o úvere dohodnutý, nakoľko pri riadnom plnení povinností by dlžník (žalovaný) túto sumu zaplatil ako cenu peňazí.

25. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle vyššie popísaných právnych záverov patrí podľa § 497 v spojení s § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka žalobcovi naďalej úrok z úveru v zmluvne dojednanej sadzbe 8,90 % ročne, a to zo sumy dlžnej istiny

4.103.58 Eur od 02.04.2019 do zaplatenia, najviac do sumy 1.145,41 Eur (celková suma dojednaných úrokov 2.009,92 Eur mínus uhradené úroky do zosplatnenia 768,13 Eur mínus právoplatne priznané úroky do zosplatnenia 96,38 Eur).

26. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd zmenil podľa § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá čo do nároku na zaplatenie úroku vo výške 8,90 % ročne z istiny 4.103,58 Eur od 02.04.2019 do zaplatenia, tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku.

27. Čo sa týka výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania, podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

28. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním, alebo bránením práva.

29. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

31. V súdnej veci mal žalobca neúspech len v nepatrnej časti, keď bola žaloba zamietnutá do nároku úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 96,38 Eur od 02.04.2019 do zaplatenia, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku

o trovách konania zmenil tak, že žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % podľa § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Keďže žalobca bol rovnako neúspešný v odvolacom konaní len v nepatrnej časti, odvolací súd mu priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

32. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo

zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).